

Samtal om Kubas framtid – utan Kuba

Eva Björklund

Det var ABF Stockholm och Latinamerikainstitutet, LAI, som inbjudit att lyssna till samtal om Kubas framtid – förbättrad relation till USA - med utvalda Kubakännare. Inbjudan beskrev läget med orden "Under ledning av president Obama har det diplomatiska utbytet normaliserats" som om han också ledde Kubas deltagande. Och "det tidigare handelsembargot upphävts" – en okunskap som väl måste betraktas som tjänstefel av LAI – och att "landet (dvs Kuba) kritiserats". Dock ingen kritik mot USAs folkrättsvidriga Kubablockad som omfattar hela världen, och som långt ifrån är upphävd.

Först ut var journalisten Tomas Gustafsson

Han skulle "ge en bred bakgrund" och förklarade att för Kubavänner är all kritik som ett rött skynke, att anhängarna idealiserar Kuba, "medan folk svälter ihjäl", att de alltid "kommer farande med skolbarnens fria utbildning". Och att de drivs mer av USA-hat än intresse för Kuba.

Och så gick det på, journalistiskt snärtigt: USA klev in på Kuba och besegrade Spanien. På 30-talet kom maffian och byggde hotell, i samarbete med Batista. USA vägrade acceptera revolutionen, Kuba fick stöd av Chrusjtjov, USA blev rasande, Sovjet placerade massor med missiler på Kuba.

"Under sovjettiden fick kubanerna sin köttbit, då fanns ingen turism." Sedan upphörde utbytet med Sovjet. Fidel överlämnade 2008, avgick 2011, "Raul tog på sig sin röda slips för att uppträda som president". "Statliga jordbruk fungerar inte. Kuba har inte fått igång sin livsmedelsproduktion." Internationella ekonomiska krisen 2007-2008 ledde till att "folk inte hade något att äta, en påse ris, en påse bönor var allt det fick". Han återgav mångordigt det förhärskande mediala Kubaföraktet.

Hur vill kubanerna ha det?

Socialantropologen Maria Padrón Hernandez talade om sitt fältarbete på Kuba för att studera villkoren för statligt anställda och egenföretagare med varierande kulturellt kapital, många med universitetsutbildning. Hon frågade ungdomar vad de skulle vilja uppnå och fann 4 dominerande önskemål:

1. Att en lön ska räcka för normalt liv, för basvaror. De låga lönerna leder till ekonomisk stress, skapar samlevnadsproblem, sjuklighet, aggressivitet mellan människor. Det ska gå att leva ett normalt liv utan svartarbete.
2. Bostadssituationen, folk äger sina bostäder, men de är i dåligt skick, folk har inte råd till underhåll, de vill kunna ta hand om sina bostäder.
3. Att slippa vända sig till svart marknad och höga priser för vissa varor. Det innebär risk att bli lurad, att matvaror är dåliga när de inte passerar den statliga kontrollen.
4. Att det ska bli lättare att resa, resa ut och komma tillbaka, tjäna pengar att skicka hem, återvända och investera, uppnå

en standard på Kuba som före krisen. Hålla kontakt med familj och släkt, lättare, billigare.

Och vad tror de kommer att hända?

1. Farhågor finns att kubaner kommer att behandlas som alla andra, dvs att de inte längre kommer att ha fritt fram att invandra till USA utan kommer att stoppas som haitier och dominikaner och alla andra (se sid 16 "Kubansk migrantkris i Costa Rica").

2. att ingenting kommer att hända, politiken pratar på, det händer ingenting, det enda som har hänt är att ambassader har upprättats, men vi får ändå inte visum.

Hennes redogörelse var saklig och intressant och stämmer väl överens med den kubanska offentliga diskussionen, men hon var mer pessimistisk.

Lövens utsände för omstart med Kuba och Latinamerika.

Det var Pierre Schori, nyss hemkommen från Kuba. Han påminde om det som ABF och LAI velat bortse ifrån, att Kuba alltid velat ha normala förbindelser med USA. Han citerade ett tal av Raul Castro 1977 om att det var USA som sprängde bron, och att det inte är så enkelt att bygga upp den igen, att båda sidor måste försöka. Men också att presidenter i USA försökt, som Kennedys initiativ efter nederlaget i Grisbukten 1961, som CIA saboterade och alla försöken att mörda Fidel. Att USAs syfte hela tiden varit att rulla tillbaka revolutionen, med sabotage, embargo, demokratiprojekt etc medan Raul Castro beslutsamt arbetade för att uppnå bättre relationer innan han överlämnar.

Schori jämförde presidenternas ordval

Obama: Vår politik har misslyckats med att uppnå sitt mål, vi behöver ändra den för att uppnå målen.

Raul: Vi måste lära oss att samarbeta civiliserat trots åsiktsskillnader.

Det var 20 år sedan Schori senast besökte Kuba, och han gladdes åt att mycket har skett, bland annat de stora framstegen i kampen mot homofobi med gayparader över hela ön, Kubas insatser i kampen mot Ebola, och att det finns mycket att lära av kubanerna.

Det var roligt att höra att Sverige nu med ny regering lämnar sin ställning som en av EUs mest Kubafientliga länder, och närmar sig de mer vänskapliga. Tyvärr dominerades frågestunden sedan av Gustafssons negativism, med ett kort avbrott för påminnelse om Kubas ställning som världens mest ekologiskt och socialt mest hållbara land.

PS. Svensk-Kubanska Föreningen nekades medverkan i ABFs Socialistiskt Forum för tredje året i rad. Vi fick veta att "föreningen inte lever upp till ABF Stockholms värderingar", utan närmare precisering. Upprörda reaktioner på facebook ledde till svar: att det hela var ett missförstånd. Men att det nu inte fanns plats för vare sig programpunkt eller bokbord. DS